

## SỰ LƯU HÀNH HUYẾT THANH HỌC LEPTOSPIRA SPP. TRÊN CHÓ NUÔI TẠI HUYỆN BUÔN ĐƠN, TỈNH ĐẮK LẮK

Nguyễn Văn Thái<sup>1</sup>, Nguyễn Văn Trọng<sup>1</sup>, Nguyễn Ngọc Đình<sup>1</sup>

Ngày nhận bài: 23/11/2022; Ngày phản biện thông qua: 20/12/2022; Ngày duyệt đăng: 31/03/2023

### TÓM TẮT

Nghiên cứu cắt ngang được thực hiện từ tháng 01 đến tháng 8 năm 2022 tại 5 xã của huyện Buôn Đơn, tỉnh Đắk Lắk. Tổng cộng 265 mẫu huyết thanh chó được xét nghiệm bằng phản ứng ngưng kết trên phiến kính (MAT) với 23 chủng kháng nguyên sống *Leptospira*. Kết quả cho thấy tỷ lệ huyết thanh dương tính với *Leptospira* spp. ở chó là 13,2% (KTC 95%: 9,1 - 17,2). Tỷ lệ nhiễm phụ thuộc vào lứa tuổi chó, nhưng không phụ thuộc vào khu vực nghiên cứu và tính biệt của chó. Có sự lưu hành của 17 serovar *Leptospira*, trong đó serovar Caniconna (shiffon) có tần số xuất hiện cao nhất 9 lần chiếm tỷ lệ 16,4%. Hiệu giá kháng thể ghi nhận cao nhất là 1/200, tương ứng với 03 serovar là Caniconna (shiffon), Hardjo (Hardjo bovis) và Grippotyphosa.

**Từ khóa:** Đắk Lắk, *Leptospira*, MAT, chó.

### 1. MỞ ĐẦU

Bệnh xoắn khuẩn do *Leptospira* gây ra là bệnh chung cho người và gia súc (trâu, bò, dê, cừu, lợn và chó). Chó bị bệnh có triệu chứng sốt cao, rối loạn tiêu hóa, viêm gan, viêm thận. Vi khuẩn tác động phá hủy tế bào máu dẫn đến hiện tượng vàng da, vàng niêm mạc, nước tiểu có màu vàng (TCVN: 8400-15, 2019).

Xoắn khuẩn *Leptospira* có kích thước nhỏ, mỏng, toàn thân có dạng xoắn, hai đầu uốn cong lại tựa như dấu hỏi. Hiện nay, có hơn 260 serovar khác nhau được xác định trên khắp thế giới (Alzheimer et al., 2020). Trong các phản ứng huyết thanh học sử dụng để phát hiện kháng thể kháng *Leptospira* thì phản ứng vi ngưng kết (microscopic agglutination test - MAT) được xem là tiêu chuẩn vàng trong chẩn đoán leptospirosis với độ nhạy 67% và độ đặc hiệu từ 60 đến 100% (Sykes et al., 2011).

Cho đến nay, trên toàn quốc đã có một số tác giả nghiên cứu về sự lưu hành vi khuẩn *Leptospira* ở chó: tại Cần Thơ có Nguyễn Thị Bé Mười, (2013), Phan Xuân Thảo và cộng sự, (2017) nghiên cứu tại thành phố Hồ Chí Minh và Mai et al., (2021) thực hiện tại Hà Tĩnh, Thái Bình và Cần Thơ. Kết quả của các nghiên cứu trên cho thấy tỷ lệ nhiễm vi khuẩn dao động từ 15% tới 47%. Sự lưu hành các serovar *Leptospira* cũng khác nhau giữa các tỉnh thành: Mai et al., (2021) cho biết serovar Hardjobovis và Patoc là phổ biến ở chó nuôi tại Thái Bình, Hà Tĩnh và Cần Thơ. Trong khi tại tỉnh Cà Mau, serovar Icterohaemorrhagiae và Canicola có tỷ lệ xuất hiện cao nhất (Nguyễn Thị Bé Mười và cộng sự, 2016). Tại Đắk Lắk, khoảng 35% chó nhiễm serovar Pyrogenes (Hoàng Mạnh Lâm và cộng sự, 2002).

Chó là vật nuôi gần gũi với con người, được nuôi phổ biến từ nông thôn cho tới thành thị. Bên cạnh các lợi ích thì chúng cũng là mối nguy cho sức khỏe cộng đồng do chó có thể mắc một số bệnh truyền nhiễm có thể lây sang người trong đó có bệnh “xoắn khuẩn vàng da”. Năm 2002 tại tỉnh Đắk Lắk, Hoàng Mạnh Lâm và cộng sự đã khảo sát tỷ lệ lưu hành huyết thanh học *Leptospira* spp. ở chó. Tuy nhiên, các thông tin về sự lưu hành xoắn khuẩn tại tỉnh Đắk Lắk trong một thời gian dài không được cập nhật, bổ sung. Do đó, nghiên cứu này được thực hiện nhằm xác định tỷ lệ nhiễm cũng như sự lưu hành các serovar *Leptospira* ở chó nuôi tại huyện Buôn Đơn, tỉnh Đắk Lắk.

### 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

#### 2.1. Đối tượng và vật liệu nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: Xoắn khuẩn *Leptospira* trên chó chưa tiêm vắc xin phòng leptospirosis nuôi tại các hộ dân thuộc huyện Buôn Đơn, tỉnh Đắk Lắk.

**Vật liệu nghiên cứu:** Bộ kháng nguyên Lepmat do Viện Pasteur thành phố Hồ Chí Minh cung cấp gồm 23 serovar *Leptospira*: Australis (chủng Balloco), Autumnalis (Akiyama A), Bataviae (Van Tienen), Canicola (Hond Utrech IV), Canicola (Shiffon), Copenhageni (Wijberg), Icterohaemorrhagiae (Verdun), Tonkini (LT 9668), Pyrogenes (Salinem), Hardjo (Hardjo Bovis), Saxkoebing (Mus 24), Hardjo (Hardjoprajito), Hebdomadis (Hebdomadis), Castellonis (Castellon 3), Javanica (Veldrat Bataviae 46), Tarassovi (Mitis Johnson), Vulghia (LT 09 68), Cynopterie (3522 C), Grippotyphosa (Moskva V), Panama (CZ

<sup>1</sup>Khoa Chăn nuôi Thú y, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Văn Thái; ĐT: 0976721089; Email: nguyenvanthai@ttn.edu.vn.